

REGIONÁLNÍ KODEX SPOLUPRÁCE SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ

zpracovaný v rámci projektu

„Podpora sociálního dialogu se zaměřením na rozvoj
a kvalitu služeb sociálních partnerů v regionálních strukturách
a regionálních odvětvových svazech ČMKOS a SP ČR“,
reg. č.: CZ.1.04/1.1.01/95.00001

Praha, červen 2015

Tento projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu
prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

OBSAH

PREAMBULE	3
ÚČASTNÍCI SOCIÁLNÍHO DIALOGU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI.....	4
ZAMĚSTNAVATELÉ	4
ODBORY	5
SPOLUPRÁCE ČMKOS A SP ČR V REGIONECH	6
PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE VEDENÍ REGIONÁLNÍHO SOCIÁLNÍHO DIALOGU	7
OLOMOUCKÝ KRAJ.....	7
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	9
JIHOMORAVSKÝ KRAJ.....	10
LIBERECKÝ KRAJ	10
PLZEŇSKÝ KRAJ	11
ETICKÝ KODEX ÚČASTNÍKŮ REGIONÁLNÍHO SOCIÁLNÍHO DIALOGU	11
PROFESIONALITA.....	11
ZÁKONNOST	11
NESTRANNOST.....	11
ODPOVĚDNOST	12
OTEVŘENOST	12
NEZIŠTNOST	12
ZÁVĚR	12

PREAMBULE

„**Regionální kodex spolupráce sociálních partnerů**“ vychází z procesu přípravy, tvorby a realizace vedení sociálního dialogu a je výsledkem zobecněných zkušeností a poznatků získaných v procesu realizace projektů sociálních partnerů v období let 2006 – 2015 financovaných jak ze strany státního rozpočtu ČR, tak zejména z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF). „**Regionální kodex spolupráce sociálních partnerů**“ dále vychází z historicky vytvářeného modelu sociálního partnerství zaměstnavatelů a zaměstnanců, které se vytvářelo na všech úrovních od evropské, národní, odvětvové, regionální až po model vyjednávání v podnicích.

„**Regionální kodex spolupráce sociálních partnerů**“ je sestaven jako určitý soubor podkladů, obecných i konstruktivních pravidel a doporučení pro zástupce organizace zaměstnavatelů a odborové organizace působící v regionech.

Zdůrazňuje právo na úplné, pravdivé a nezkreslené informace obou stran sociálního dialogu a charakterizuje požadavky na osobní odpovědnost jeho aktérů, jejich profesionalitu a důvěryhodnost.

ÚČASTNÍCI SOCIÁLNÍHO DIALOGU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

V jednotlivých krajích České republiky na poli sociálního dialogu aktivně působí především zástupci dvou organizací - zaměstnavatelské organizace **Svaz průmyslu a dopravy České republiky** (dále jen SP ČR) a odborové organizace **Českomoravská konfederace odborových svazů** (dále jen ČMKOS), které jsou zároveň zastoupeny také v Tripartitě na národní úrovni (RHSD ČR).

Na regionální úrovni probíhají tripartitní jednání, tzv. "**krajské tripartity**". Rady hospodářské a sociální dohody vznikly i v jednotlivých krajích a fungují obdobně jako RHSD ČR. Členy krajské tripartity jsou pak zástupci konkrétního kraje, zástupci zaměstnavatelů a zástupci zaměstnanců, přičemž krajská tripartita řeší zejména problémy svého kraje.

ZAMĚSTNAVATELÉ

Na regionální úrovni zastupují SP ČR jeho **regionální zastoupení**. Regionální zastoupení organizačně spadají do Sekce regionálních zastoupení SP ČR a zahrnují pracovníky, kteří působí v jednotlivých krajích a jsou partnery zástupcům odborů, všem krajským orgánům a dalším institucím působícím v regionech. SP ČR má své zastoupení ve všech krajských tripartitách prostřednictvím svých členů či pracovníků SP ČR.

Regionální zastoupení SP ČR byla založena v roce 2008. Působí jako kontaktní místa pro členy SP ČR v daných regionech a jejich cílem je realizace odborné pomoci členským firmám, formulování a prosazování zájmů podnikatelů a zaměstnavatelů v regionálních tripartitách a dalších poradních orgánech krajů. Vedle toho organizují semináře, diskuse a kulaté stoly k aktuálním regionálním i celorepublikovým tématům.

V době vzniku tohoto dokumentu působila pro jednotlivé kraje níže uvedená regionální zastoupení:

- Regionální zastoupení SP ČR pro Středočeský, Liberecký a Královéhradecký kraj
- Regionální zastoupení SP ČR pro Plzeňský, Jihočeský, Ústecký a Karlovarský kraj
- Regionální zastoupení SP ČR pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina
- Regionální zastoupení SP ČR pro Olomoucký, Zlínský a Pardubický kraj
- Regionální zastoupení SP ČR pro Moravskoslezský kraj

ODBORY

Regionální rady odborových svazů sdružených v ČMKOS (dále jen RROS ČMKOS) jsou orgány ČMKOS, které byly dány do Statutu ČMKOS na 2. sjezdu ČMKOS v roce 1998. K jejich ustavení došlo v průběhu roku 1999 jako důsledek rozčlenění České republiky podle zákona č. 347/97 Sb. na 14 samostatných územně správních celků – krajů, na které byly v rámci reformy veřejné správy postupně převedeny důležité kompetence. Názvy RROS ČMKOS a jejich působnost jsou odvozeny od názvů a působnosti krajů České republiky.

RROS jsou tvořeny stálými zástupci delegovanými členskými odborovými svazy. Každý člen konfederace má právo do RROS ČMKOS delegovat své zástupce, a to jednoho zástupce na každých započatých 10000 členů odborového svazu. Stálí zástupci Regionální rady odborových svazů si ze svého středu volí předsedu a místopředsedu, případně 2–3 místopředsedy. Předsedu RROS ČMKOS zastupuje v době jeho nepřítomnosti místopředseda RROS ČMKOS nebo jiný stálý zástupce RROS ČMKOS. Zasedání RROS ČMKOS svolává předseda RROS ČMKOS nejméně jedenkrát za čtvrtletí.

Regionální rady odborových svazů sdružených v ČMKOS

1. Jsou oprávněny:

- a) jednat s příslušnými regionálními orgány státní správy a orgány samosprávy,
- b) jednat s příslušnými regionálními organizacemi zaměstnavatelů, pokud tím nenarušuje práva a kompetence členů konfederace v oblasti kolektivního vyjednávání,
- c) jednat s příslušnými regionálními orgány politických stran a hnutí, popř. dalších subjektů, a uzavírat s nimi dohody,
- d) uzavírat dohody se sociálními partnery, státními orgány a orgány samosprávy na regionální úrovni,
- e) zastupovat členy konfederace ve společných orgánech sociálních partnerů, státních orgánů a orgánů samosprávy na regionální úrovni,
- f) zastupovat členy konfederace v příslušných regionálních orgánech evropských nadodvětvových odborových organizacích a dalších institucích, popř. uzavírat dohody o mezinárodní spolupráci na regionální úrovni, ustavovat poradní komise a pracovní skupiny.

2. Zajišťují:

- a) vliv na tvorbu a realizaci politiky zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů,
- b) vliv na úroveň a rozvoj veřejných služeb včetně dopravní obslužnosti,
- c) podporu a koordinaci akcím vyhlášeným příslušnými orgány ČMKOS.

3. Projednávají a schvalují:

- a) zaměření činnosti RROS ČMKOS na kalendářní rok a předkládá jej Radě ČMKOS k projednání,
- b) roční zprávu o činnosti RROS ČMKOS a předkládá ji Radě a Sněmu ČMKOS k projednání,
- c) své zástupce do poradních sborů příslušných úřadů práce, poradních orgánů krajských úřadů, pracovních skupin a pracovních komisí na všech úrovních a také zástupce v jednotlivých typech projektů financovaných z ESF a státního rozpočtu.

Poznatky o organizaci, fungování i o způsobu zajištění činnosti RROS ČMKOS v uplynulých letech naznačují, že potenciál vzájemné informovanosti a koordinace aktivit mezi ČMKOS a RROS ČMKOS, i obdobný potenciál ve vztahu jednotlivých OS sdružených v ČMKOS a RROS ČMKOS, významnou měrou přispívá ke zvýšení efektivnosti odborové činnosti při obhajobě ekonomických a sociálních zájmů zaměstnanců v příslušném regionu.

Prostřednictvím RROS ČMKOS získává ČMKOS i OS cenné informace i podněty ke své vlastní koncepční činnosti, zejména v oblasti legislativy, ekonomických i sociálních analýz, které následně využívá na dalších stupních vedení sociálního dialogu. V poslední době výrazně přispívají, k posilování vazeb mezi národním a regionálním sociálním dialogem, pravidelná společná zasedání rozšířeného Pléna Rady hospodářské a sociální dohody ČR o zástupce Regionálních tripartit.

SPOLUPRÁCE ČMKOS A SP ČR V REGIONECH

V uplynulém období probíhala úzká spolupráce zástupců SP ČR a ČMKOS v oblasti podpory sociálního dialogu jednak v rámci projektů a dále při přípravě a realizaci tvorby regionálních sektorových dohod při řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů.

Zástupci SP ČR se pravidelně zúčastňovali většiny jednání jednotlivých regionálních rad odborových svazů ČMKOS. Při nich byly konzultovány termíny a obsahy pořádaných kulatých stolů, workshopů, seminářů a diskusních setkání k celé škále pracovně právní a sociální problematiky. Nechyběla ani

témata bezpečnosti práce, šikany na pracovišti, stres a syndrom vyhoření a další. Oboustranně byly využívány nabídky vzdělávacích a školicích programů. V případě potřeby se k daným tématům vzájemně vyměňovaly podkladové materiály a dokumenty. Jednotlivých akcí se kromě členů RROS zúčastňovala i celá řada dalších odborářů ze základních organizací v rámci krajů. Výstupy z těchto aktivit byly všemi účastníky vysoce hodnoceny.

Intenzivní spolupráce probíhala rovněž při tvorbě rešerší pro přípravu jednotlivých regionálních sektorových dohod. Obě strany byly aktivní při regionálních poradách týmů sektorových dohod. Tyto aktivity významně přispěly k finálním podpisům regionálních sektorových dohod pro jednotlivé regiony a obory.

Zástupci SP ČR a ČMKOS byli rovněž zapojeni do spolupráce v organizačních strukturách teritoriálních paktů zaměstnanosti.

Propojení aktivit z jednotlivých projektů, regionálních sektorových dohod a paktů zaměstnanosti budou průběžně přispívat k řešení problematiky RLZ s ohledem na nedostatek kvalifikovaných pracovních sil na trhu práce v řemeslných i technických oborech. Podpora rozvoje sociálního dialogu přinesla řadu pozitivních výsledků pro další spolupráci sociálních partnerů nejen na regionální, ale i celorepublikové úrovni.

Na základě přínosných zkušeností se spoluprací obou stran bylo dohodnuto navázat na předešlé období a nadále rozvíjet spolupráci na regionální úrovni.

Tato spolupráce je do budoucna nejen příslibem, ale zároveň závazkem pro všechny zúčastněné udržovat aktivity k rozvoji sociálního dialogu, zvláště v plnění cílů a úkolů souvisejících s obsahem podepsaných regionálních sektorových dohod, paktů zaměstnanosti a aktivit regionálních tripartit. Důležitým faktorem je však podpora stabilizace personálního obsazení regionálních struktur.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE VEDENÍ REGIONÁLNÍHO SOCIÁLNÍHO DIALOGU

OLMOUCKÝ KRAJ

Na sociálním dialogu v Olomouckém kraji jeho aktéři oceňují především možnost a ochotu vzájemně diskutovat společné záležitosti. K tomuto účelu slouží i dva formální orgány – Rada hospodářské a

sociální dohody Olomouckého kraje (RHSD OK) a Poradní sbor ředitele ÚP ČR, krajské pobočky v Olomouci.

Jako příklad fungujícího dialogu může sloužit, pokud se na uvedených platformách daří otevírat nová témata. Jedním z takových bylo započítávání studijních stipendií do příjmu rodin rozhodného pro vyměření dávek státní sociální podpory. O obou platformách platí a je ceněno, že se konají pravidelně, jejich zaměření je věcné a jednání probíhají v korektním duchu. O všem svědčí i fakt, že dnes se každé důležité jednání se sociálním přesahem neobejde bez účasti zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců.

Efektivní sociální dialog – jeho dobrá praxe – se může demonstrovat na naslouchání kraje vůči svým sociálním partnerům. V podpoře technického a přírodovědného vzdělávání se zaměstnavatelé a odbory v principu shodují, a proto uvítali ochotu Olomouckého kraje tuto oblast aktivně podporovat. Kraj například zavedl či podpořil:

1. **Učňovské stipendium** – žákům vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem je poskytována od školního roku 2010/2011 v průběhu jejich profesní přípravy finanční podpora z rozpočtu Olomouckého kraje ve formě motivačních stipendií. Záměrem tohoto dotačního titulu je zvýšit zájem žáků o studium vybraných, dlouhodobě perspektivních učebních oborů s vysokou uplatnitelností na trhu práce a do budoucna zajistit pro tyto obory dostatek kvalifikované pracovní síly (24 podporovaných oborů od školního roku 2014/2015 pro žáky 1. – 3. ročníků, např. strojní mechanik, obráběč kovů, elektrikář, strojírenské práce aj.).
2. **Stipendium pro žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou** – nově se zavádí od školního roku 2014/15. Budou podporováni žáci 7 studijních oborů (např. strojírenství, elektrotechnika, stavebnictví, optik), alokovaná částka - 1, 7 mil. Kč. Cílem zavedení stipendia je podpořit žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou, o které je na trhu práce dlouhodobý zájem.
3. **Studijní stipendium Olomouckého kraje** – cílem je umožnit žákům denní formy vzdělávání na středních školách, studentům na vyšších odborných školách a studentům vybraných bakalářských a magisterských studijních programů na vysokých školách studium na zahraničních středních a vysokých školách. Finanční alokace pro rok 2014 byla 1,5 mil. Kč.
4. **Podpora technického a přírodovědného vzdělávání v Olomouckém kraji** – aktuálně je realizován projekt v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jehož

hlavním cílem je cílená materiální a metodická podpora přírodovědného a technického vzdělávání na středních a základních školách v Olomouckém kraji bez ohledu na zřizovatele.

5. **Talent Olomouckého kraje** – každoročně pořádané ocenění nejlepších žáků a studentů, kteří dosáhli mimořádných výsledků v krajských, ústředních a mezinárodních kolech soutěží a přehlídek.

Příprava **Regionální sektorové dohody pro Olomoucký kraj v odvětví elektrotechnickém** v rámci společného projektu SP ČR a ČMKOS demonstruje další možnost spolupráce. Předseda RROS ČMKOS aktivně podporoval přípravu dohody a i díky tomu se dařilo přizvat ke spolupráci důležité partnery z řad škol a zaměstnavatelů. Příkladem je aktivní komunikace se zástupci středních škol, komunikace s Odborem školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje, se zástupci firem a rovněž informování členů RHSD Olomouckého kraje o přípravách regionální sektorové dohody. Regionální sektorová dohoda v Olomouckém kraji je příkladem společného projektu aktérů sociálního dialogu, ve kterém tito projevují aktivní přístup.

Na příkladu realizované akce s názvem **Burza práce a vzdělávání**, jež se uskutečnila 9. 12. 2014, lze pro změnu demonstrovat vlastní iniciativu, dobrovolnou a kontinuální spolupráci sociálních partnerů. Posloupnost příprav byla následující: firmy vyjádřily potřebu této akce, odbory ji podpořily, zaměstnavatelské svazy (SP ČR a Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje) a Úřad práce ČR - krajská pobočka v Olomouci připravily a kraj za účasti hejtmána oficiálně zaštil. V současnosti se připravuje další ročník, který klade důraz na propagaci klíčových oborů v regionu – profesních i studijních, propagaci osvěty situace na trhu práce a propagaci přínosů spolupráce firem a škol. Cílí i na osobní setkávání kariérových poradců s personalisty. Burza by navíc měla být uskutečněna krom původní Olomouce i v dalších 2 okresních městech. Co je však důležité, tato společná aktivita sociálních partnerů zapojuje a dává aktivní prostor i veřejnosti.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Příkladem dobré spolupráce je fungování tripartity Moravskoslezského kraje na bázi pracovních skupin. Pracovní skupiny jsou složeny z odborníků na jednotlivé oblasti: podnikání a zaměstnanost, věda, výzkum a vzdělávání, energetika apod. Ty vypracovávají doporučení v daných oblastech, které poté projednává plénum. Celý proces je tak jednodušší a efektivnější - plénum RHSD má jasně danou agendu a veškeré podpůrné materiály k ní.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Jako dobrý příklad sociálního dialogu v Jihomoravském kraji je určitě velmi dobrá spolupráce a fungování Rady hospodářské a sociální dohody Jihomoravského kraje (dále jen RHSD JMK). Zasedá 4x ročně, plán jednání a témata navrhuje Komise organizační, materiály k jednání a zápisy z jednání odborných komisí dostávají účastníci jednání vždy před zasedáním. Vyzvednout musíme zejména fungování odborných komisí RHSD JMK (Komise pro hospodářský rozvoj, Komise pro vzdělávání, Zemědělská komise, Organizační komise a další). Jednotlivé komise, které jsou složeny se zástupců zaměstnavatelů, zaměstnanců a zástupců krajského úřadu, předkládají Plenární schůzi RHSD JMK výstupy a doporučení z jejich jednání, případně organizují tematicky zaměřené semináře (Seminář k zemědělství, školství, připravovaný seminář k dopravě).

Jako další dobrý příklad spolupráce je účast zástupců zaměstnanců na tematických seminářích a kulatých stolech pořádaných regionálním zastoupením SP ČR, jedná se především o semináře vztahující se k pracovnímu právu a obecně zaměstnanosti.

Posledním příkladem dobré praxe je určitě spolupráce při tvorbě Regionální sektorové dohody v Jihomoravském kraji (zaměřena na oblast slévárenství) a to hlavně při vyjednávání směrem ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje. Mimo popsané aktivity se zástupci SP ČR a předsedkyně Regionální rady odborových svazů ČMKOS Jihomoravského kraje pravidelně setkávají a jednají o svých aktuálních činnostech, novinkách, ale i problémech zejména v oblasti zaměstnanosti.

LIBERECKÝ KRAJ

V sídle Krajského úřadu Libereckého kraje byl dne 1. 4. 2014 slavnostně podepsán zakládací dokument Paktu zaměstnanosti Libereckého kraje. Dohodu o strategickém partnerství v oblasti trhu práce a zaměstnanosti uzavřelo pět subjektů – Liberecký kraj, Sdružení pro rozvoj Libereckého kraje, Krajská hospodářská komora Libereckého kraje, Úřad práce ČR - krajská pobočka v Liberci a Regionální rada odborových svazů ČMKOS – Liberecký kraj. Za pozitivní považujeme, že aktivity tohoto paktu zaměstnanosti jsou integrovány do Strategie rozvoje lidských zdrojů Libereckého kraje. Ohledně krajské tripartity - RHSD Libereckého kraje, je zatím příliš brzy jakkoli hodnotit, poněvadž byla ustavena teprve na podzim roku 2014 a od té doby proběhla pouze dvě zasedání. Kromě toho lze zmínit též spolupráci sociálních partnerů na sektorové dohodě pro obor sklářství.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Sociální dialog probíhá na setkáních, která společně pořádají SP ČR a ČMKOS a na kterých je možnost aktivně diskutovat. Mezi hlavní zaměření těchto společných setkání patří spolupráce na sektorové dohodě jako nástroje pro řešení dlouhodobých problémů v oblasti RLZ v Plzeňském kraji.

Další oblastí spolupráce je krajská tripartita - RHSD, která se pravidelně schází a na které probíhá diskuse nad konkrétními problémy kraje. Na základě těchto diskusí dochází k postupnému začleňování pojmu sociální dialog do společnosti. Firmy jsou s tímto pojmem často konfrontovány a mají možnost přispívat svými podněty do diskuse.

Příkladem dobré spolupráce může být také společné pořádání akce pod záštitou SP ČR a ČMKOS – Poradní sbor inspektorátu Plzeň, na které mají účastníci z řad firem i odborů příležitost diskutovat o problematice BOZP. Tato akce se koná pravidelně každý půlrok a účastníci si ji velmi pochvalují.

ETICKÝ KODEX ÚČASTNÍKŮ REGIONÁLNÍHO SOCIÁLNÍHO DIALOGU

PROFESIONALITA

- Účastníci regionálního sociálního dialogu plní své úkoly vyplývající z jejich činnosti v rámci sociálního dialogu na vysoké odborné úrovni, udržují si znalosti a přiměřenou orientaci ve svěřené odborné problematice i ve všeobecném přehledu.

ZÁKONNOST

- Účastníci regionálního sociálního dialogu jednájí v souladu s právními předpisy České republiky. Ve svém jednání dbají na to, aby se zdrželi jakéhokoliv protizákonného jednání a vystupování.

NESTRANNOST

- Účastníci regionálního sociálního dialogu dbají na to, aby jejich rozhodování bylo objektivní, nestranné a přijaté řešení bylo v souladu se zájmy zastupovaných stran. Zástupci sociálních partnerů by se měli zdržet takového jednání, které by mohlo ohrozit důvěru v jejich nestrannost a jejich rozhodování.

ODPOVĚDNOST

- Účastníci regionálního sociálního dialogu jsou odpovědní za svou činnost a činí taková rozhodnutí, která jsou uvážena a řádně zdůvodněná.

OTEVŘENOST

- Účastníci regionálního sociálního dialogu vystupují vůči sobě i ostatním bez snahy některé skutečnosti neoprávněně zatajovat či zkreslovat. Dbají vždy o to, aby jejich činnosti a rozhodnutí byly transparentní a vždy byla zachována možnost pro případné námítky ostatních účastníků.

NEZIŠTNOST

- Účastníci regionálního sociálního dialogu nesmějí svou činností související s vedením sociálního dialogu získávat finanční, materiální nebo jiné výhody pro své potřeby či potřeby osob blízkých. Musejí odmítnout jakékoliv zvýhodnění, které by ovlivnilo nestrannost a objektivitu při výkonu činnosti.

ÚČTA K PARTNERŮM

- Účastníci regionálního sociálního dialogu jednají vůči sobě i zainteresovaným třetím stranám korektně, s nejvyšší mírou slušnosti, porozuměním a ochotou bez jakýchkoliv předsudků v souladu se zásadou rovných příležitostí. Respektují znalosti a zkušenosti ostatních účastníků a dalších odborníků a účinně je využívají i pro svůj odborný růst.

ZÁVĚR

Tento kodex nemá ambice vytvářet 100% pravidla jak, kdy, kde a s kým sociální dialog realizovat. Jeho prospěšnost spočívá zejména v tom, že se zde projevují bohaté zkušenosti všech, kteří se na vzniku tohoto kodexu podíleli a jeho prostřednictvím se obracejí na zaměstnavatele, odbory (zaměstnance), úředníky, politiky i veřejnost se záměrem napomoci jim seznámit se podrobněji s tématem, které je v naší zemi právě dnes v době, kdy stojí na prahu řady důležitých ekonomických a sociálních reforem mimořádně závažné a aktuální. V neposlední řadě tento kodex snad přispěje k větší schopnosti vzájemně si naslouchat a domlouvat se na řešeních, která jsou obecně prospěšná a spravedlivá ke všem stranám sociálního dialogu.